CHÁTRAJÍCÍ BUDOVA JAKO ZRCADLO SPOLEČNOSTI

V městském prostředí narůstá počet prázdných domů, což je mimo jiné důsledek turistifikace a zvětšování sociálních rozdílů. Chátrá ale i mnoho venkovských budov. Chátrání není proces, který by existoval sám o sobě. Je důsledkem společenských procesů a úzce souvisí s konceptem soukromého vlastnictví i s historickým kontextem dané lokality.

Ztráta estetických kvalit chátrajících budov ani záliba v hledání krásy v opuštěných objektech není tím jediným – a snad ani hlavním – tématem, kterému je třeba věnovat pozornost. Otázka zní, jak vůbec došlo k tomu, že existuje tolik opuštěných staveb a míst, která nenacházejí uplatnění, zatímco mezi námi žije množství lidí, kteří nemají kde složit hlavu? Součástí problematiky prázdných budov je, že nás takové budovy zpravidla buď'to esteticky fascinují, nebo jsou pro nás neviditelné – a nic víc.

Naši pozornost si získaly bývalá prádelna, klášter, hospodářský dvůr, nádraží, mlýn, škola, kino, areál, kde se konaly školy v přírodě, koželužna, vily, domy, zámeček s pivovarem, lázně nebo továrna na výrobu koberců. Původní účel objektů je různorodý, současná role má ale společného jmenovatele. Jsou prázdné, nevyužívané a pomalu chátrají.

Mapování chátrajících objektů je výstrahou proti lhostejnosti. Prázdné domy mohou získat nový smysl při zachování respektu k původnímu účelu. Mohou se stát zázemím pro setkávání, sloužit veřejnosti formou sdíleného prostoru nebo být novým domovem pro ty, kteří žádný nemají. Přejeme inspirativní putování.

Barbora Bírová, sociální antropoložka

A. BENIESOVA VILA
Mírová 147, Lysá nad Labem – Litol
50.186390, 14.8492275

Kubistickou vilu v Lysé nad Labem – Litoli nechal pro svou dceru postavit místní cukrovarník Michael Benies v roce 1913. Návrhu se ujal architekt Emil Králíček, údajně se na přání vlastníka inspiroval motivem krystalizace cukru. Jedná se o jednu z prvních staveb s plochou střechou a vůbec o první dům, na jehož střeše byla umístěna zahrada! Postupně došlo k devastaci přilehlé zahrady, kolem vily je parkoviště.

Současný majitel (spol. ARS Altmann Praha) sice před několika lety zadal zpracování projektu rekonstrukce domu, objekt však stále chátrá. Za záchranu této světově unikátní vily bojuje místní občasné sdružení „Za záchranu kubistické vily architekta Emila Králíčka v Litoli".
Fotografie: fcbk Beniesova vila
Zdroj: Prazdnedomy.cz

B. PŘÁDELNA C. B. GÖLDNER
Libá
50.1313836, 12.2360033

Přádelnu postavil v roce 1910 C. B. Göldner. Na svou dobu byla velmi moderní, měla svůj parní stroj pro výrobu elektřiny a vodárnu v horním patře boční věže. Později byla za továrnou přistavena barvírna nedaleko starého mlýna (Stockmühle) na Vlastislavském potoce. Za socialismu, až do roku 1992, byla přádelna součástí podniku Tosta a od roku 1992 ji převzala firma Viba. Provoz byl v roce 1996 zastaven.
Zdroj: Prazdnedomy.cz
Fotografie: Radka Janová a TomasK

C. DĚBERSKÝ MLÝN
Peruc 43
50.3407408, 13.9406294

Bývalý statek, mlýn a vodárna. O stavbě vodovodu bylo rozhodnuto v roce 1927, kdy obec 16. března podepsala s peruckým panstvím smlouvu a protokol o odkoupení. Obec odkoupila zboží mlýna i s parcelami, na kterých se nacházely prameny Děberského potoka a vodní práva. V rozpadajícím se Děberském mlýně ještě do roku 2004 žil akademický malíř Jiří Korvín.
Fotografie: Lukas-bubu

D. KOŽELUŽNA
Mlynařovická 392, Volary
48.9177853, 13.8930397

Bývalá koželužna z 19. století se nachází ve vesničce Volary. Je třípodlažní, téměř čtvercového věžového tvaru. Vyrůstá z vysokého kamenného soklu, zděné cihelné přízemí je opatřené střikanou bílenou omítkou a patra hrázděným zdivem.
Objekt bývalé koželužny představuje specifickou technickou památku z 19. století s velkou mírou zachování památkově hodnotných autentických konstrukcí. Do objektu zatéká, krovová konstrukce a dřevěné trámy jsou napadené hnilobou.
Zdroj a fotografie: Národní památkový ústav

E. ŠKOLA SRBY
Tuchlovice 102
50.1454611, 14.0185628

Bývalá škola ve vesničce Tuchlovice - Srby u Kladna. Byla postavena v roce 1915 a její funkce obecní školy se časem proměnila v internát a učiliště pro horníky. Později připadla do rukou do závodu KOH-I--NOOR a vyráběly se tu zipy. Od roku 1978 je škola nevyužívána a chátrá.
Fotografie: Jiří Suchomel

F. HOSPODÁŘSKÝ DVŮR ZELENÝ DŮL
Lhota, Čistá 43
50.0381178, 13.4927931

Hospodářská usedlost Zelený důl byla založena Kryštofem Jaroslavem z Kolovrat roku 1655, kdy zde byl ovčín s chalupou pro ovčáka. Je pravděpodobné, že dvůr je pokračováním hospodářského zázemí nedaleké tvrze. Kryštofův syn Albrecht Jindřich ovčín rozšířil roku 1674 na popluží dvůr a v letech 1695 až 97 zde nechal ze dřeva vytěženého na místě za husitských válek vypálené vsi Kůzové pálit dehet a kolomaz. Roku 1862 zde byl postaven lihovar a strojní výroba šindele. Lihovar byl ve třicátých letech minulého století v družstevním vlastnictví zemědělců z okolí, kteří pro výrobu lihu dodávali brambory. Na sklonku války se stal objektem útoku sovětských vojáků. Po válce v důsledku vnucené kolektivizace českého venkova celý dvůr zpustl a dnes je v troskách.
Zdroj: prazdnedomy.cz
Fotografie: Pavel Šura

G. KRALOVA VILA
Nádražní 364, Prachatice
49.0149061, 14.0069628

Kralova vila patří mezi nejvýznamnější funkcionalistické stavby jižních Čech. Stavebníkem vily byl Johann Nepomuk Kral. Ten vedl v Prachaticích velkoobchod s koloniálním zbožím, nákladní autodopravu a továrnu na sladovou kávu. Obchodní úspěchy umožnily majiteli firmy vybudovat v letech 1931–1932 vlastní moderní rodinný dům, pod jehož projekt se podepsal vídeňský architekt Fritz Reichl, absolvent vídeňské techniky. J. N. Kral byl kvůli svému německému původu s celou rodinou odsunut, z vily se staly jesle a poté mateřská škola.

Od roku 2009 je objekt neobydlen a chátrá. V současném době vilu brání občanské sdružení Živá vila, které usiluje o její zařazení mezi kulturní památky. Sdružení zde provozuje komunitní zahradu a pořádá kulturní akce. Město Prachatice určilo dům k demolici kvůli plánované silniční komunikaci.
Zdroj: fcbk Spolek Živá vila
prazdnedomy.cz

H. KINO SVĚT
Lidická 196, Strakonice
49.2635217, 13.9056753

Dříve se zde promítaly filmy, tancovalo a vařilo se školní jídelně. Dnes je to ale strakonický dům duchů. Budova bývalého kina Svět z třicátých let byla postavena ve stylu amerických domů. Filmy se tu promítaly do konce roku 1989. Po revoluci byla budova navrácena původnímu majiteli. Pouze přízemí je doposud využíváno pro komerční účely. Jinak budova chátrá.
Fotografie: Michelle Va

I. ZÁMEK / PIVOVAR SEMÍN
Semín 1
50.0552872, 15.5205081

Někdy ve 14. a 15. století stávala v Semíně tvrz, ale dnes bychom z ní nic nenašli. Historie zámku sahá do 16. století. V roce 1691 byl do zámečku vestavěn pivovar, ve kterém se pivo vařilo více než 200 let. JJedním ze zdejších sládků byl otec architekta Josefa Gočára, ten se zde také narodil. Dodnes má Gočár na boční straně zámečku (veřejnosti nepřístupnou) pamětní desku. Posledním sládkem a majitelem pivovaru v Semíně byl Jindřich Dvořák, který byl nucen z ekonomických důvodů provoz uzavřít v roce 1926. Prostor pivovaru a jeho rozsáhlá sklepení sloužila dále jako velkosklad pro pardubický a chrudimský pivovar. Poté zámek sloužil k bydlení, i když postupně chátral. V současnosti je objekt sice stále obýván, ale majitel již nemá na opravu sil a zámek je na prodej.
Zdroj: prazdnedomy.cz

J. AREÁL BÝVALÉ ŠKOLY V PŘÍRODĚ
Chomutovská 646, Volyně
49.1780422, 13.8792228

Škola v přírodě ve Volyni, kam rok co rok mířily proudy dětí ze severních Čech, je mrtvá. Po tahanicích s jejím prodejem, nápadech jako vězení nebo nové sídlo rádia Svobodná Evropa, skončila v rukou soukromé firmy, která se z ní snažila neúspěšně vytvořit rekreační středisko.
Zdroj: ondey.blogspot.cz
Fotografie: Lukáš Polivka

K. LÁZNĚ KARLOVO ÚDOLÍ
Karlovo údolí 565, Šluknov
50.9901903, 14.4694181

Lázně vznikly v souvislosti se stavbou železnice mezi Šluknovem a Rumburkem. Po jejím dokončení byly přeměněny na jedno z nejkrásnějších letovisek Evropy. Na začátku dvacátého století se vzdušné lázně Karlthal staly oblíbeným cílem výcházek obyvatel Šluknova. Po válce byly lázně převedeny na Dopravní podnik, který zde zřídil rekreační středisko pro zaměstnance.

Ještě v prvních poválečných letech byl součástí areálu upravený park s altánem a jezírkem. V nedalekém lesním divadle hráli o nedělích ochotníci ze Šluknova.

Až v roce 1990 se začalo s rekonstrukcí, ovšem v roce 1994 byly rekonstrukční práce zastaveny. Od roku 2000 jsou bývalé lázně nabízeny k prodeji. Z celého rozsáhlého areálu zbylo jen chátrající torzo.
Fotografie: Tomáš Bezděk

L. ŠKROUPŮV DŮM
Osice 21
50.1466383, 15.6831239

Škroupův dům v Osicích byl postaven podle návrhu Josefa Gočára v roce 1928 jako hold místnímu rodákovi, autorovi hudby státní hymny Františku Škroupovi. Celá stavba byla financována ze sbírky občanů. Unikátní stavba sloužila vzdělávacímu a divadelnímu spolku Škroup od jeho postavení v roce 1928 až do roku 1951. V současné době je objekt značně zchátralý a na jeho rekonstrukci byl založen v roce 2000 Nadační fond Františka Škroupa, přesto jej však s největší pravděpodobností čeká demolice. Obec, která objekt vlastní, nemá na rekonstrukci peníze.
Fotografie: Iva Seidlová, David Taneček
Zdroj: prazdnedomy.cz

M. ZAUHLOVAČKA
Pobočná ul., Vratisalvice nad Nisou
50.7438147, 15.0862217

Zauhlovačka je součástí původní textilní továrny na výrobu koberců. S výškou 52 metrů je jednou z významných dominant Vratislavic. Byla postavena v letech 1916–1919 dle návrhu architekta Leopolda Bauera. Stavbu financoval tehdejší majitel Willy Ginzkey, který se rozhodl pro kompletní elektrifikaci továrny. Zauhlovací věž s vodním rezervoárem tvořila součást parní elektrárny. Většina budov v areálu byla v minulém století postupně adaptována na moderní výrobu. Baueova elektrárna se zauhlovací věží však zůstala v původním stavu. V posledních letech chátrá.

Projekt kulturního centra ve věži Zauhlovačka se zaměřuje na oživení památkově chráněné technické stavby zauhlovací a vodárenské věže nacházející se v obci Vratisalvice nad Nisou. Hlavním cílem je vytvořit inspirativní místo pro setkávání, tvorbu a relaxaci všech věkových skupin, s myšlenkou na obnovu tradičních řemesel a probouzení uměleckého cítění v lidech, které snoubí kulturní dění obce a společenskou výchovu.
Zdroj: fcbk Zauhlovačka – AvantgArt, z. s.
Fotografie: Studio Navara

N. KLÁŠTER MILOSRDNÝCH SESTER
17. listopadu 2527, Cheb
50.0690667, 12.3618844

Bývalý klášter s novorománským kostelem Nalezení Svatého Kříže byl postaven v letech 1930–32. Svému účelu sloužil pouze pár let. Kongregace milosrdných sester sv. Kříže tu působila do svého rozpuštění roku 1950. Klášter se proměnil v kasárnu Pohraniční stráže a kostel byl využíván jako tělocvična. V roce 1998 se klášter již ve špatném stavu vrátil řádu, který ale neměl peníze na opravy a nabídl ho k prodeji. Dnes patří firmě Beta Games, s.r.o. z Krupky – Maršova, majitelé podle České televize pocházejí z Turecka. Kostel není památkově chráněný. Město chtělo klášter koupit, ale s majiteli se nedohodlo. V minulém roce se začalo mluvit o demolici objektu z důvodu havarijního stavu. Proti tomu bojuje Spolek za záchranu kláštera milosrdných sester v Chebu. Nicméně demolice již začala.
Zdroj: fcbk Opuštěné stavby
Fotografie: Jaroslav Vyčichlo

O. STARÉ NÁDRAŽÍ DUCHCOV
nám. Legií 309, Duchcov
50.59888, 13.75386

Autorem nádražní budovy v Duchcově, postavené v roce 1873 – 1874, byl saský architekt Hermann Rudolph. Nádraží bylo součástí Ústecko-teplické dráhy a koncem devatenáctého století bylo významným dopravním uzlem. Odsud se také z okolních dolů vozilo hnědé uhlí do celé monarchie.

Těžba uhlí ale nádraží přinesla i zkázu a v roce 1968 tu byl pravidelný provoz ukončen. Po výměně majitelů čekala nádraží demolice, zapsání objektu mezi kulturní památky tedy přišlo na poslední chvíli. V roce 2012 koupilo budovu za 340 tisíc město, které se rozhodlo sehnat investora na její obnovu. Počátkem listopadu se zde ale propadla střecha. Přesto, že radnice má na zachování budovy i nadále zájem, projekt, který by řešil opravu a budoucí využití, zatím neexistuje.
Zdroj: ohrozenestavby.wz.cz
Fotografie: Michal Kindernay

A

A

B

C

D

E

F

G

G

G

H

I

J

K

L

L

M

N

N

O

Připravili:
Lenka Dolanová, Michal Kindernay, Petr a Tomáš Hrůzovi, Marcela Vorlíčková

Foto na titulní straně:
Tomáš Hrůza

Speciální poděkování:
Dana Recmanová, https://prazdnedomy.cz a autoři fotografií

Vydává
yo-yo a ArtMap

yo-yo-yo.org
artmap.cz
bookstore.artmap.cz

Mapa uměleckých a ekologických iniciativ sleduje nezávislou kulturu v oblastech mimo hlavní centra. Do česko-slovenského geografického prostoru již popáté zakresluje rozmanité aktivity na venkově působících institucí, spolků i jednotlivců. Zdánlivé okraje často ukrývají pozoruhodné iniciativy, jež svébytně oživují a obohacují dané prostředí. S mapou budou vaše cesty opět pěkně blátivé, trnité a klikaté. Místa s programem na letní a podzimní měsíce tentokrát doplňují opuštěné budovy.

2016

Rur Art Map

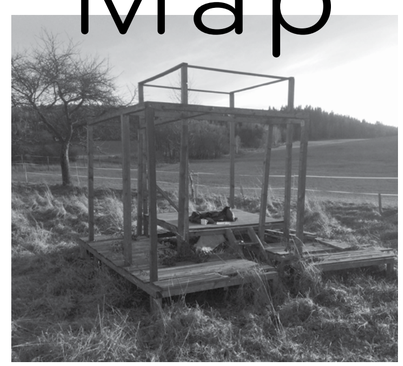

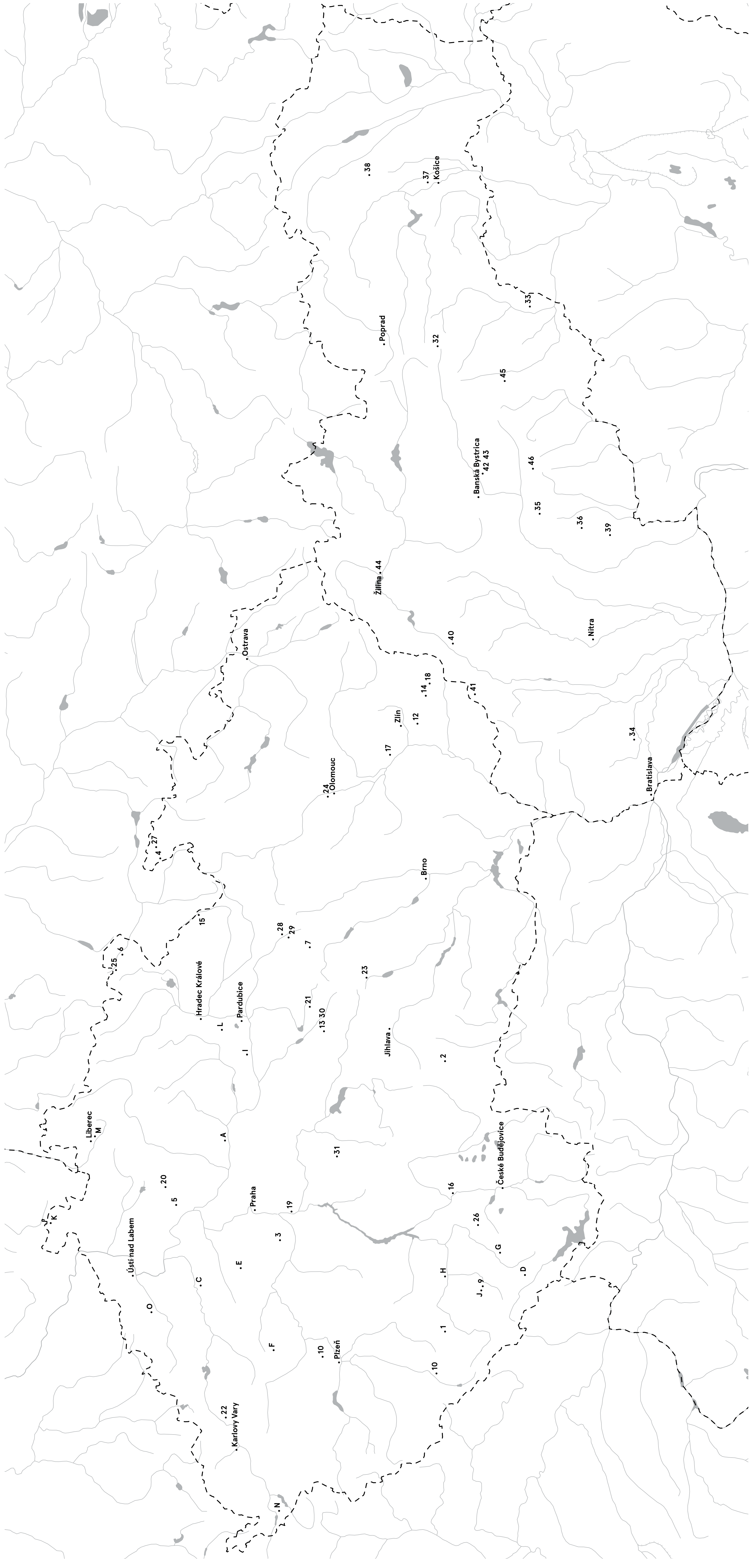

ČESKO

1. ARTMILL
Červený mlýn, Mířenice 36, Horažďovice
http://new.artmill.eu

Letní rezidenční program pro umělce
Rezidenční program je otevřen umělcům v širokém smyslu slova: básníkům, vědcům, spisovatelům, tanečníkům, hudebníkům, myslitelům, tvůrcům, performerům či malířům budoucnosti.

2. ATELIÉR SÍŇ
židovský hřbitov, Telč
http://ateliersin.tumblr.com
www.fb.com/KulturniSpolekOblast

Ateliér Síň působí v bývalé obřadní místnosti židovského hřbitova v Telči. Spolek Oblast (www.oblast.org), která za projektem stojí, organizuje rezidenční pobyty umělců, výstavy se zaměřením na krajinu a kulturní akce v Telči a okolí. Program probíhá od konce června do začátku září.

3. BUBEC, UMĚLECKÉ STUDIO
otevřeno po–pá 9–18 hodin
Tělovýchovná 748, Praha 5–Řeporyje
www.bubec.cz

Studio BUBEC je uměleckým prostorem v Praze–Řeporyjích. Je zde depozitář, vznikají tu sochy Čestmíra Sušky, tvoří zde umělci v samostatných ateliérech, zahraniční rezidenti se setkávají s domácími umělci i místní komunitou. Každoročně je organizován festival současného umění Art Safari. Prostor bývalé skladové haly na ploše 1150 m² byl po 15 let obýván umělci a v roce 2015 prošel celkovou rekonstrukcí, v současnosti může nabídnout celoroční provoz a přirozené denní světlo. Studio Bubec od roku 2000 působí nejen jako sochařské studio, ale i jako kulturní centrum s využitím pro rezidenční pobyty umělců, pořádá výstavy, dílny pro děti a mládež. V roce 2014 byla vytvořena studie rozvoje oblasti a její revitalizaci v sochařský interaktinı park, probíhá pod názvem BUBEC: 10000 m² kreativity.

4. BOHEMIA ROSA
www.bohemiaerosa.org
Zálesí 96, Javorník

4.–10. 9.
Každorční workshop zaměřený na propojování mysli, těla a krajiny. Vede tanečník a choreograf Frank van de Ven a výtvarný umělec, performer a autor Miloš Šejn. Letos se odehraje v Rychlebských horách. Na workshop je nutné se přihlásit a zaslat motivační CV.

Program zahrnuje: pohybový trénink (mind/body, muscles/bones), fyzický a mentální trénink a jejich reflexe, chůze a putování, tichá chůze, noční putování, různé mody prožívání těla, pohybu a krajiny, zkoumání vnímání prostoru a času, peripatetický záznam, kresba, psaní, bezprostřední kontakt s okolím, mentální topografie místa, mýtu, archaická mysl a genius loci, geologie, archeologie a historie krajiny jako model Self: vrstvy, vertikální propojení a labyrinty.

5. FARMSTUDIO
Středisko umění a alternativní kultury
Vysoká 26, 277 24
www.farmstudio.cz

Farmstudio poskytuje zázemí pro plenéry a workshopy zájemcům z oblasti výtvarného umění, hudby, divadla, tance, literatury apod. Dále organizuje rezidenční pobyty a provozuje galerii zaměřenou na současné umění. K dispozici je ubytování, rozlehlý ateliér s možností fotografického studia a další inspirativní prostory. Umístění v CHKO Kokořínsko nabízí dostupnost hlavního města a současně pobyt v krajině tajemných roklí, skal a hlubokých lesů.

6. GALERIE DŮM
Broumovský klášter, Klášterní 1
www.galeriedum.cz

Ondřej Basjuk
19. 6.–2. 8.
Ondřej Basjuk patří mezi autory nejmladší generace, kteří pracují s rozmanitým a mnohovrstevnatým dědictvím malby s respektem a zároveň bez rozpaků. Do obrazu integruje jak motivy a metody poznávání (z dětství, věda, minulost) spojené s dobrodružstvím a cestovatelskými výpravami, tak také mimoevropské kulturní impulsy, především z oblasti monzunové Asie a burianovských pralesů.

Jindřich Zeithamml
7. 8.–24. 9.
9. 8. od 16 hodin – komentovaná procházka po zahradě a Galerii Dům

Klášterní zahrada 2016 / Petra Křivová, Pavel Hošek, Vojtěch Míča
8. 5.–24. 9.

7. GALERIE KABINET / CHAOS STŘÍTEŽ
Usedlost Chaos, Střítež 68, Polička
www.planeta-chaos.cz

Program galerie je zaměřen na propojování lidí z regionu a velkých kulturních center skrze kulturně sociální aktivity, především vernisáže, krásném přírodním prostoru usedlosti Chaos. Zváni jsou umělci v jejichž tvorbě cosi z přírody, tradic, mytologie i aktuálních a alternativních témat rezonuje.

Kateřina Olivová a Alois Stratil – performance, instalace, sociální interakce
červen – červenec
Kateřina Olivová je performerka, která se nebojí těla a tělesnosti v tvorbě, zabývá se tématy jako mateřství, vztahy, sex a vzájemná mezigenderové tělesné komunikace, humor, feminismus a feminita, trapnost a radost ze života. Je kurátorkou Galerie Umakart v Brně. Alois Stratil se zabývá meditativní kresbou pastelkami, otcovstvím a se ženou je spojuje hedonistické sebezaujetí a práce s vlastní tělesností.

Darina Alster – performance, instalace, videoinstalace, sociální interakce, rituál
červenec
Vizuální umělkyně, publicistka a pedagožka vytváří performance, mluvené slovo, multimediální instalace a videa. Hlavními tématy jsou čas, identita, náboženství a osobní či politické vztahy. Narušuje běžné situace iracionálními jevy, čímž nechává promlouvat podvědomí. Ráda kombinuje nová media s archaickými, inspiruje se astrologií, různými druhy náboženství či pohádkami.

8. Umělecko-eko-sociologické symposium Chaos Start 2016
8.–13. 8.
Krajina duše – Duše krajiny – Emocionální krajiny (přesahy k absurdnu, mýtům, tradicím, strachům, zkušenostem, rituálům, fauně a floře, slunci, měsíci a hvězdám a samozřejmě snům, situace krajiní meze, mikrosvět a makrosvět, vnitřní a vnější, humor, tělo, potrava, vědomí, ochrana)

Malé vesnické sympozium je složené z absolventů či studentů vysokých uměleckých škol a tématicky zaměřené na práci s místními, přírodními a nalezenými materiály. Tématem sympozia bude les, divočina, tvorové a rostliny, současnost versus minulost, prehistorie, fikce a absurdita. Umělci by ve své práci měli komunikovat s místním přírodním a vesnickým prostorem. Pozváno bude 10–15 umělců, 6 teoretiků či odborníků z oblasti ekologie či eko-sociologie a dalších aktuálních alternativních směrů, které s vesnickým životem mohou rezonovat. Na závěr proběhne výstava, divadelní představení a koncert, performance.

Kreativní dílna pro děti 3–15 let (lektorka: Štěpánka Nikodýmová)
5.–7. 8.

Přednášky a dílny: Zdeňka Sůvová (Egyptologický ústav Akademie věd ČR), Jan Burian (workshop o vnímání emocí v těle), Jiří Zemánek (Pilgrim), dále: Tomáš Hrůza, Michal Kindernay, Xolotl Matinez, Barbora Vahalová, Asol, Petra Jílková...

Eliška Perglerová – sociální interakce, objekt, instalace, fotografie
Janek Rous – performance, instalace, objekty
srpen–září
Instalace Elišky Perglerové akcentují procesuální a performativní rozměr. O svém dosud nejrozsáhlejším cyklu LDT (Lucid Dreaming Therapy) hovoří jako o počinu na pomezí volné sochy a trenažéru na léčení nočních můr. Dokáže pracovat s lokální situací a prostorem a citlivě a diplomaticky navázat kontakt s lokálním publikem. Janek Rous pracuje především s videem, instalací a performancí. Vytváří absurdně-poetické paralely každodennosti: zabývá se „obecně neprospěšnými činnostmi" jako oklepávání sněhu ze stromů během hustého sněžení nebo zalévání umělých květin vlastní močí po vypití dešťové vody. Poslední práce ukazují posun ke vztahu reality a nevysvětlitelných jevů, popřípadě lehce parodizovaných osobních mytologií.

Akční Chaos – 2. mezinárodní festival současné performance PCHAO 2016
září

Tomáš Němec – malby, kresby
září
Tomáš tráví v plenéru nebo ve svém ateliéru skutečně hodně času a z procesu tvoření není schopný v dobrém slova smyslu vystoupit. Malba se mu stala nenahraditelnou životní podmínkou. Tomášova existence se proto naplňuje v silně romantizující dimenzi, nepodléhá žádným vnějším změnám, žádnému rozumovému srovnávání.

Barbora Lungová
září – říjen
Malířka střední genarace, reflektující vesnická a přírodní témata, bravurním stylem, blížícím se pojetí hyperrealismu, zajímá ji mužská krása, tělo v kontrastu či v sepjetí s přírodou.

Filip Turek – instalace, objekty, video, fotografie, performance
říjen – listopad
Duší rebel, respektovaný, ale na okraji, pozoruje se svou divokou citlivostí a vášní vše okolo sebe a vždy kus reality vyrve z původních uspořádání a přetaví naprosto udivujícím způsobem do jiné „turkovské" dimenze, která brnká na struny naší prudérnosti. Filip Turek bude vpuštěn do Chaosu, do svého druhu přírodní rezervace, kde bude moci rozvinout svou zvířecí a divokou podstatu.

František Štorm
listopad – prosinec
Tvůrce originálních fontů, ale také fascinující grafik, rytec, tvořící v mnoha grafických, klasických technikách, cestovatel, spisovatel. Fanoušek malých pivovarů. Žije v přírodě a čerpá své náměty z ní a z vrstev pod zemí či nad zemí ukrytých. Téma krajiny podává svěžím a čistým způsobem na straně jedné a temným a bizardním na straně druhé.

Sousedé sobě 2016
konec prosince
V polovině prosince v posledním termínu bych ráda opět umožnila prezentaci prací místních umělců a tvůrců.

9. GALERIE NA SHLEDANOU
hřbitov Malsička, Volyně
www.galerienashledanou.blogspot.cz

Směřování Galerie Na shledanou vychází z přesvědčení, že galerie mají prostřednictvím výtvarného umění reagovat na otázky vycházející z daného místa nebo dobové situace. Koncepce výstavního programu je prostá. Přivézt do Volyně výrazné umělce, kteří se ve své předcházející tvorbě věnovali tématům spojených se smrtí, dobou normalizace a architekturou. Případně ty, kteří prokazují schopnost reagovat na nové situace a ochotu komunikovat s novým prostředím. Výstavy vznikají při rezidenčních pobytech. Dobře prosvětlený prostor lze shlédnout zvenku v otvírací době hřbitova, klíče od galerie je možné si půjčit v Městském muzeu ve Volyni nebo v Informačním centru na náměstí.

10. GALERIE SAM83 + 4 OKNA KLATOVY
Česká Bříza 83 a Komenského 4, Klatovy
www.sam83.cz

Nevím, jak tohle dopadne
3. 9.–15. 10. (Galerie Sam83)
Přátelství je víc než výstava, tak doufám, že se uvidíme.

12. JINÁKRAJINA
www.jinakrajina.eu
Katastr obcí Šarovy, Lhota, Salaš a Bohuslavice u Zlína

Jinákrajina realizuje dlouhodobý projekt KŘÍŽE CESTY SOCHY KRAJINA LIDÉ na katastrech obcí Šarovy, Lhota, Salaš a Bohuslavice u Zlína. Snaží se o navrácení člověka do kulturní krajiny, která se postupně kvůli necitlivému způsobu hospodaření stává pouhým předmětem podnikání a spekulací. Situace je o to zoufalejší, když současný uživatel, který zde hospodaří, opravdu jen podniká, orá, rozorává, přiorává a nerespektuje přírodní, geografické danosti. Chceme vzbudit zájem místních obyvatel o okolní krajinu, která má být přirozenou součástí životního prostředí obcí.

13. KRA
Hranice u Malče 6, Chotěboř
http://yo-yo-yo.org

KRA – Kravín Rural Arts sídlí na Vysočině v Železných horách v malé vesnici Hranice u Malče, v prostoru bývalého kravína ze 17. století. KRA letos zahajuje program rezidenčních pobytů na venkově se zaměřením na ekologii a (mediální) umění. Kromě každoročně vypisovaných tematických rezidencí vítáme multidisciplinárně zaměřené jednotlivce i skupiny se zájmem o umělecko-ekologický výzkum a vývoj.

On/Off vol. 5
2. 7.
Již pátý ročník tradičního hudebního festivalu. Odpoledne promítání dokumentárního filmu a program pro děti (na zahradě je nová masivní houpačka). Když se nám podaří se hecnout, uděláme společnou procházku po okolních kopcích. Na baru zase domácí pivo od Kryšota, k jídlu jako každý rok naše vlastnoruční veganský obžerství. Klenby, pole, louky, lesy, kopce, hvězdy jsou. Pořádá kolektiv Moth Catchers z Chotěboře. http://mothcatchers.blogspot.cz/

Řvoucí roura, mravenci a melasa
Letní festival zvuku
12.–17. 7.
Letní festival zvukového umění je zaměřen na rezonující objekty na venkově. Budeme vytvářet terénní nahrávky a intervence do okolního prostředí. Součástí festivalu budou performance a instalace, koncerty a prezentace, procházky a workshopy o nahrávání a rezonancích a o tom, jak si s nimi hrát s využitím malých počítačů a zařízení jako Android či Raspberry Pi. Využít lze například starý železniční vagón, industriální artefakt z roku 1943, vyrobený původně v Cáchách, který dnes odpočívá na zahradě KRA. Někdejší družstevní farma jej používala k uskladnění melasy pro krmení býků a krav. Melasa je vedlejší produkt rafinace cukrové řepy. Ještě asi půl metru v nádrži zbývá a nyní v létě slouží jako potrava mravencům. Kolik let potrvá, dokud ji mravenci všechnu nespotřebují? A jak znějí mravenci při pojídání melasy?

Eko-technologická dílna pro děti (8–80 let)
15. 7., 15–17 hodin
Malé počítače proměněné v syntezátory, rádiové vysílače a streamovací zařízení.

Zvukově-ekologická dílna pro děti (8–80 let)
16. 7., 15–17 hodin
Úvod do vytváření zvuků odlišně zvučících. Jak je nahrávat a pracovat s nimi. Zábava s ozvěnami, hlukem a prostředím

Procházka Hranice - Zastráň - Hranice s prezentacemi, performancemi, instalacemi a intervencemi
17. 7., 15 - 17 hodin

Rezidenční program
Jonáš Gruska
květen–červenec
KRA rezidenční program je určen (nejen) umělcům z různých disciplín, kteří pracují s různými nástroji a médii (elektronika, zvuk a hudba, performance, text, architektura, rostliny, obrazy, bláto, tráva...). Rezidenční aktivity nemusí vést k dokončené instalaci, výstavě či uměleckému dílu, ale měly by se novým způsobem vztahovat k okolnímu prostředí.

14. LUHOVANÝ VINCENT
A. Slavíčka 267, Luhačovice
www.luhovanyvincent.cz

7. ročník multižánrového festivalu
7.–10. 7.
Luhovaný Vincent je letní nemainstreamový festival pro duchem mladé, každoročně pořádaný v lázeňském městě Luhačovice. Festival v rámci svého programu reflektuje aktuální umělecké dění. Za 6 let své existence si vybudoval pozornost na poli českých festivalů menšího rozsahu. Cílem festivalu je obohacení kulturního života Luhačovic a rozvoj živých hudebních, dramatických, tanečních, výtvarných, literárních a filmových forem. Zároveň prostřednictvím besed, přednášek a prezentací naplňuje edukativní a osvětový záměr.

15. MENTEATRÁL
Bartošovice v Orlických horách 84
http://menteatral.cz

29.–31. 7.
Druhý ročník festivalu divadel pracujících s lidmi s mentálním postižením.
Festival představuje jedinečné české i zahraniční soubory, jako třeba: Jiné jeviště (Praha/Neratov), Divadlo Vzhůru nohama (Kladno/Rynholec), Divadlo Ujeto (Praha), Teatr 21 (Varšava), Divadlo Aldente (Brno) a Divadlo z Pasáže (Bánská Bystrica). Připraveny jsou koncerty a spousta dalšího.

16. MĚSTSKÁ GALERIE
Náměstí Míru 37, Týn nad Vltavou
www.kulturatyn.cz

Ondřej Maleček
21. 5.–26. 6.

Sympozium drobné grafiky
červen–červenec

XX – výstava k 20. výročí galerie
srpen

Conrad Eric Armstrong
3. 9.–1. 10.

Uutěrky
4. 10.–13. 11.

17. NÁRODNÍ CENTRUM ZAHRADNÍ KULTURY
Čestný dvůr Květné zahrady
Generála Svobody 1192, Kroměříž
www.nczk.cz

Centrum pro obnovu a péči o historické zahrady a parky v Česku.

Projekty prvorepublikových zahradních architektů
11. 6.–28. 8., Palmový skleník Květné zahrady
Výstava představuje dílo špičkových zahradních architektů: Františka Thomayera, Josefa Kumpána, Josefa Minibergra a Josefa Vaňka.

18. NELEŇ!
Slavičín
www.nelen.cz

Neleň 2016
16.–18. 9. 2016
Multižánrový festival, zaměřený na podporu a prezentaci úspěšných lidí a jejich úspěchu, formou přednášek a workshopů. Témata a osobnosti by pak měli jednak inspirovat a aktivizovat obyvatele Slavičína a jeho okolí a nebo představovat nové myšlenky, či projekty, které mohou sloužit k rozvoji města a jeho obyvatel.

19. PERLA
Areál bývalé papírny, Nádražní 101, Vrané nad Vltavou
divus.cc/praha, fb.com/cityperla

Na levém břehu Vltavy jižního okraje Prahy vzniká Perla. Nové město těch, co tvoří. Před více než desetiletím opuštěnou papírnu ve Vraném nad Vltavou osídlí nejen tvůrci ale všichni ti, které soběstačná komunita potřebuje ke svému životu.

Jsme na začátku a je před námi hodně práce. Divus již začal budovat Národní galerii, kavárnu a tvůrčí zázemí. Hledáme nejen zakladatele Národního divadla ale i všechny další profese a obyvatele, kteří chtějí začít jinde.

K dispozici jsou prostory pro ateliéry, studia, kanceláře, dílny, větší provozy i obchody. V krátké budoucnosti plánujeme rekonstrukci a pronájem stávajících bytů i zajištění krátkodobého ubytování.

Perla není další krátkodobý gentrifikační projekt ale město s budoucností vytvářenou svými obyvateli.

Krajina na konci času. Obraz a smysl okolí
18. 6.–25. 9.
Česká krajina se za poslední století změnila víc než za poslední tisíciletí. Ztrácíme dech v běhu do budoucnosti a tak se tělo civilizace rozlévá po krajině. Už neroste do výšky a myšlenka na stavby ve vesmíru už zapadla. Možná stačí jen zapomenout na vlastní lidství a hledět na krajinu jako mimozemský divák na povrch cizí planety, který se snaží pochopit její podstatu nebo se jen těší pohledem bez sentimentu.

Druhý F.N.A.F. = festival nahých forem - !extrémní holota!
9. 9.–11. 9.
Festival nahých forem je monotématický a multižánrový festival. Jeho obsah je předvídatelný a zároveň nepředstavitelný. Název prozrazuje pointu každé akce a tudíž nás třeba osvobodí od přílišné fixace na ni. Můžeme se vystydět předem doma a na festivalu si užít všechny další významy, které může nahota v různých souvislostech a interpretacích mít.

PILGRIM
facebook: Pilgrim, o.s.
http://pilgrim-putovani.blogspot.cz

Půda jako náš učitel
Seminář *Potulné univerzity přírody* o půdě, vodě, rostlinách a lidském společenství v době změny klimatu v krajině Pošumaví - Vacov-Miřetice, Lčovice a Kváskovice 22. 27. července 2016; organizuje PILGRIM ve spolupráci Bioinstitutem. Náš současný neudržitelný hospodářský systém, který se snaží přírodu podřídit lidské kontrole a využít pro okamžitý profit je dnes v hluboké krizi. Nic tento fakt neilustruje výmluvněji než náš současný vztah k půdě a vodě, na nichž cele závis&iacu te; náš život. Každý z nás však může přispět ke změně tohoto neblahého vývoje, když se společně zaměříme na pěstování zdravých potravin a když naše intelektuální znalosti „o" přírodě rozšíříme o přímé učení se „od" samotné přírody. Lektoři: Ing. Alena Malíková, farmáři František Matoušek a Miroslav Kouba, biološka Anna Lapšová a Jiří Zemánek. Kontakt: Jiří Zemánek – sarvanga@centrum.cz, 777 117 466.

20. PIVOVAR LOBEČ
Lobeč 34
www.lobec.cz

Pivovar Lobeč happening
3. 9.
Areál unikátního Parostrojního pivovaru v Lobči u Mšena se probudil k životu a znovu vaří pivo. Šestý ročník happeningu bude tradiční přehlídkou alternativní kultury, zařazenou do akce Industriální stopy 2016.

21. POLOM o.s.
kostel sv. Kunhuty v Polomu u Trhové Kamenice
http://polom.eu

Občanské sdružení Polom o.s. usiluje o záchranu ohroženého kostela sv. Kunhuty v Polomu u Trhové Kamenice. Nejde jen o obnovu samotné stavby, ale i snahu oživit toto místo – využívat jej ke kulturním a vzdělávacím aktivitám.
V letním období proběhne několik akcí, sledujte webové stránky spolku.

22. POVALEČ
Valeč na Karlovarsku
www.povalec.cz

Festival Povaleč 2016
6. 8.–10. 8.

Výstava na Povalči 2016
5.8.–7. 8. 11.00–19.00
Vernisáž: 4. 8., 19.00
Výstava již tradičně proběhne v původně barokním letohrádku v zámeckém areálu ve Valči jako doprovodný program hudebního festivalu Povaleč. Stěžejním tématem výstavy je Země: její krajinné sféry a geografické prvky, které prostřednictvím současného umění získávají metaforický význam časových rovin. Trojpodlažní dispozice polorozpadlého domu rezonuje s tématem jednotlivých zemských sfér: na zaniklé existence v podzemních prostorách naváže v přízemí zemský povrch s jeho živly, odkud se pak v horním patře přesuneme do nebeské sféry snů a utopií.

Vystavují: Dana Bartoníčková, András Cséfalvay, Vojtěch Frölich, Martin Herold, Tomáš Hrůza, Markéta Jáchimová, Lukáš Kalivoda, Milan Mikuláštík, Linda Páleníková, Diana Winklerová a další.

23. REGIONÁLNÍ MUZEUM HORNÍHO POOSLAVÍ
Kněževes 3, Radostín nad Oslavou
www.tvrzknezeves.estranky.cz

Účelem spolku je získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy z území Kraje Vysočina, zejména však z území okresů Žďár nad Sázavou, Třebíč a Jihlava. Účelem spolku je dále provádění odborné dokumentace, průzkumů a datování historických konstrukcí, objektů i sídelních celků a ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických památek na území České republiky, pořádání výstav, kulturních a vzdělávacích programů vyplívající z př edmětu činnosti, popularizace muzeologie, archeologie a památkové péče a spolupráce na obnově a využití nemovité kulturní památky v obci Kněževes.

24. SLUŇÁKOV
Dům přírody Litovelského Pomoraví
Skrbeňská 70, Horka nad Moravou
www.slunakov.cz

Dům přírody Litovelského Pomoraví přibližuje unikátní krajinu lužních lesů kolem řeky Moravy. Expozice pod širým nebem snoubí přírodu s díly výtvarníků – Rajská zahrada (František Skála); Sluneční hora snů (Miloš Šejn); Lesní chrám, Kouzelný les a mosty (Miloš Fekar); Ohniště zlaté spirály (Marcel Hubáček).

2.–3. 7., 10.00–17.30: Otevření rajské zahrady a Sluneční hory snů

30.–31. 7., 10.00–17.30: Otevření rajské zahrady a Sluneční hory snů

6.–7. 8., 10.00–17.30: Otevření rajské zahrady a Sluneční hory snů

27.–28. 8., 10.00–17.30: Otevření rajské zahrady a Sluneční hory snů

10.–11., září, 11.00 a 14.00: Komentované prohlídky (Dny Evropského dědictví)

17. 9., 9.30–16.00: Sluňákovské Dožínky pro rodiče s dětmi. Prohlídky v 11.00 a 14.00

15. 10., 13.00–17.00: Uspávání hory – procházka nejen pro rodiče a děti

17. 12., 13.–17.00: Adventní svícení

25. SOULkostel
Verneřovice
www.fb.com/Soulkostel

Před deseti lety Hans a Marjolijn objevili ruinu kostela ukrytou v zapadlém koutě České Republiky. Ze střechy budovy rostly stromy, interiér zpustošil požár a vybavení bylo vykradeno. Zamilovali se do trosky kostela, do přírody okolo a do celé vesnice. Nakonec se jim podařilo téměř vše zrestaurovat, všechny použitelné originální části co zůstaly, byly ponechány. Po tolika letech financování jsou na stropu svého finančního limitu a chtějí spustit fond vytvořením programu, z kterého všechny peníze budou investovány přímo do kostela. Nyní se šetří na nová izolovaná okna, která budou stát 600 000 Kč. V plánu je také vrátit kostelu jeho původní funkci v kreativnějším smyslu s účelem scházení se a společných oslav. Vítáme vaše připojení se k našemu programu, sdělte nám svoje nové nápady a využijte možností, které náš Kostelík nabízí.

26. ŠVESTKOVÝ DVŮR
Malovice 35, Netolice
www.svestkovydvur.cz

Švestkový Dvůr je starý statek v jihočeských Malovicích nedaleko Vodňan, jehož vznik je datován kolem roku 1868. Už 20 let je domovem členů Divadla Continuo, zázemím a zkušebnou pro jejich tvorbu. Je základnou pravidelných letních site specific projektů, workshopů a setkávání umělců z celého světa. Je rezidencí pro divadelníky i umělce z jiných oborů. Je školou, je laboratoří. Je divadlem, kam chodí diváci na inscenace Divadla Continuo i hostující soubory a seskupení. Na Švestkovém Dvoře vzniklo za 20 let, kdy zde sídlí Divadlo Continuo, 25 inscenací souboru, 19 letních site specific projektů, kterých se zúčastnilo přes 400 mladých lidí z celého světa, stejně jako místem koprodukčních a pedagogických projektů realizovaných ve spolupráci s evropskými vysokými divadelními školami.

27. TANČÍRNA RAČÍ ÚDOLÍ
Račí údolí, Javorník
www.tancirna.rychleby.cz

Výstavy, taneční akce, workshopy. Od června do září připravujeme celou řadu především tanečních akcí. Tančírnu provozuje obec Bernartice.

28. TVÁŘ LITOMYŠL
kostel Nalezení sv. Kříže, Litomyšl
www.tvarlitomysl.cz

9. 6.–31. 12.
Starobylá románská socha madony s dítětem byla objevena na podzim roku 2010 nedaleko Litomyšle ve vesničce Osík. Podrobný uměleckohistorický a materiálový výzkum ukázal, že se jedná o nejstarší dochovanou polychromovanou řezbu na našem území (vznik 990-1180). Tento unikátní kultovní předmět pocházející pravděpodobně z pomezí Francie a Švýcarska. Madona však na sobě nese jedno nepřehlédnutelné zranění z minulosti – chybí jí tvář. Pravděpodobně jí byla odťata v průběhu jedné z obrazoboreckých bouří, které se přehnaly i naší zemí.

Autorem výstavy i nové tváře Madony z Osíka je architekt Josef Pleskot.

UKRADENÁ GALERIE
ukradenagalerie.cz

UKG (Ukradená galerie) je experimentální streetartový projekt, který vznikl v květnu 2010. V dlouhodobě opuštěných městských vitrínkách se konají outdoorové výstavy a vystavená díla zůstávají na místě týden.

Bánská Štiavnica – Akademická 327/2 Kontakt: barbora.nacarova@gmail.com
Vernisáže každou neděli v 8.59

Český Krumlov – Hradební ulice
Kontakt: evynoha@gmail.com
Vernisáže každou neděli ve 22 hodin

Děčín – Podmokly, Zbrojnická 14/1
Kontakt: radek.fridrich@email.cz
Vernisáže každý čtvrtek v 19 hodin

Nitra – Janka Kráľa 65
Kontakt: info@trafacka.sk
Vernisáže každé pondělí v 18 hodin

Písek – Komenského 87/16, 397 01 Písek
Kontakt: vojtik.toto@seznam.cz
Vernisáže každou středu ve 21 hodin

Praha – Bubenská 1447/1, Praha 7
Kontakt: ukra.ga@gmail.com
Vernisáže každý čtvrtek ve 21 hodin

Telč – U Masných krámů, naproti veřejným záchodkům. Kontakt: oblast@post.cz
Vernisáže náhodná úterý ve 20 hodin

VÍKEND OTEVŘENÝCH ZAHRAD
www.vikendotevrenychzahrad.cz

11.–12. 6.
Svátek otevírání běžně nepřístupných zahrad veřejnosti (Open Garden & Squares Weekend) vznikl ve Velké Británii a probíhá vždy během druhého červnového víkendu. Nyní prakticky po celé Evropě, od roku 2012 také v Česku.

29. WHITE GALLERY
Osík 220, 569 67
www.whitegallery.cz

Daniel Pešta – Záznamy noční hlavy
12. 6.–30. 9.

30. ZASTÁVKA 194
náměstí T. G. Masaryka 194, Chotěboř
www.dobraspolecnost.org/projekty/zastavka194

Zabydlujeme historický dům čp. 194 umístěný v rohu chotěbořského náměstí. Tato kulturní památka je v současnosti zanedbaná, a proto usilujeme o její rehabilitaci a důstojnější zpřístupnění veřejnosti. Vznikne zde otevřený komunitní prostor a sdílená kancelář. *Zastávka194* je součástí aktivit Dobré společnosti, spolku pro kulturní a společenské oživení Chotěboře a okolí.

Den otevřených dveří domu čp. 194 (Kohoutův dům – Zastávka194)
10. 9., 14.00–18.00
Přednáška o historii domu, prezentace stavebně-historického průzkumu domu, zvuková instalace, vizualizace plánované revitalizace chotěbořského náměstí, výtvarná dílna pro děti i dospělé, 4. ročník charitativní akce Dobropiknik.

31. ZEMĚLOĎ
www.zemelod.cz

Zeměnka je první zemělоď ve střední Evropě, kterou postavil spolek Zeměloď poblíž Sázavy pod vedením arch. Reynoldse a s pomocí spousty ochotných lidí. Slouží jako informační a vzdělávací centrum soběstačných staveb. Návštěvníci si mohou stavbu prohlédnout a seznámit se s konceptem zemělodi na vlastní kůži. Pořádají se zde besedy, přednášky a další akce.

G. ŽIVÁ VILA
www.zivavila.cz

Živá vila je spolek na oživení a smysluplné využívání unikátních prostor vily J. N. Krale. Staráme se o dům a zahradu, zabraňujeme dalšímu degradování budovy. Chceme podpořit konstruktivní odborné jednání ve věci záchrany vily. A propagujeme myšlenku využívání domu pro společensky prospěšné aktivity ve městě Prachatice. Pořádáme nejrůznější vzdělávací, společenské, kulturní a osvětové akce...

9. 7. 14.00 - Vila žije! - hudební festival (Walden, Neurobeat, Superego Kid, Manon Meurt, Masáž, Months of Indecision, Nuly, Kidney Trauma, Sartaktarak, Ivan Boreš a další... Za příznivého počasí bude možné přespání ve vlastním stanu na zahradě vily. Celou akci připravujeme ve svém volném čase, bez dotací, na bázi dobrovolnictví. Veškerý výdělek půjde na záchranu Kralovy vily.

15. 7. Divadlo "Já to jsem" a koncert "Psychedelický flákač na dostřel"

21. 7. Festival Jeden svět - Na sever od slunce, Co se nenosí (letní kino)

SLOVENSKO

32. ALTERNATIVA, o.z.
Brdárka 11, Brdárka
www.alter-nativa.sk

Pospolitosť Brdárska združuje ľudí, ktorí hľadajú možnosti hodnotnejšieho a zmysluplnejšieho bytia. Pokúša sa vytvoriť miesto pre život v trvalo udržateľnom etickom vzťahu k prírode a k sebe navzájom. Pokúša sa o žitie v súlade s prírodou s citlivým využívaním výdobytkov ľudského umu (i modernej doby) spôsobom čo najmenej narúšajúcim prírodu a živ. prostredie.. zameranie: ekologické bývanie, pestovanie bez chémie, Remeslá, podujatia, kurzy a školenia, semináre, permakultúra.

33. ART – EKO
Pri Slanej 47, Tornaľa
www.art-eko.sk

Založením občianskeho združenia ART-EKO sme sa rozhodli vypracovávať projekty v oblasti životného prostredia, za účelom jeho zlepšenia a zachovania prírodných zdrojov a v oblasti kultúry kvôli prehĺbeniu kultúrneho povedomia v regióne Gemera. Našim ďalším zámerom je vytvoriť platformu pre mladých a komerčne málo známych umelcov. Vytvoriť priestor pre vystavovanie ich prác, stretávať sa v umeleckých kempoch, pri práci na spoločných workshopoch a sympóziách a taktiež sa podieľať na organizovaní divadelných festivalov. Jedným z ďalších našich zameraní je vypracovať projekt na využitie náhradných zdrojov na získanie tepelnej a elektrickej energie za pomoci bioplynovej stanice. Členovia nášho občianskeho združenia sa momentálne intenzívne zaoberajú vypracovaním štúdie ekologického detského parku s celoročným využitím.

34. ArTUR
Hrubý Šúr 237, Senec
http://ozartur.sk

ArTUR združuje jednotlivcov, odborníkov aj firmy, ktorým záleží na udržateľnom stavaní, obnove a bývaní. ArTUR bol založené v roku 2001 ako nepolitické dobrovoľné záujmové združenie. ArTUR vzdeláva: remeselníkov, stavbárov, svojpomocných staviteľov, záujemcov. ArTUR sa stal zástupcom Slovenska pre medzinárodné projekty šíriace a vyvíjajuce učebné materiály pre Slovensko a ECVET kurzy v oblasti ekologického stavebníctva.

35. BANSKÁ ST A NICA
Trate mládeže 6,
Banská Štiavnica
www.banskastanica.sk

Banská St a nica Contemporary sa zameriava na organizovanie rezidenčných pobytov súčasných umelcov, produkciu a podporu vzniku nových diel a vydávanie autorských kníh. Centrum sídli od roku 2009 na periférii Banskej Štiavnice (historické mesto zapísané na zozname UNESCO), v priestore stále funkčnej vlakovej stanice z čias socializmu. Práve premiešanie laickej verejnosti (návštevníkov, turistov a cestujúcich) s umelcami vytvára špecifickú atmosféru tohto miesta, kde nerozhoduje počet aktivít, ale ich kvalita.

Aktuální výstava: **František Skála: 72m²**

36. DIVADLO PÔTOŇ
Bátovce 358
www.poton.sk

Divadlo Pôtoň vzniklo v roku 2000 a programovo sídli na slovenskom vidieku. Inscenácie vychádzajú z terénnych výskumov a ohraničuje ich naliehavá spoločenská téma. Divadlo realizuje vzdelávacie projekty prepájajúce umenie s inými odbormi. Tieto projekty sú zamerané najmä na vzdelávanie publika a rozvoj kritického myslenia. Priestor v kultúrnom centre majú aj workshopy pre profesionálov ale i laickú verejnosť, rezidenčné tvorivé pobyty pre slovenských a zahraničných tvorcov. Od roku 2015 divadlo prevádzkuje aj kino, ktorého program je zameraný najmä na súčasnú európsku kinematografiu.

37. EKOCENTRUM SOSNA
Okružná 17, Družstevná pri Hornáde
www.sosna.sk

Ekocentrum SOSNA je ojedinelým príkladom ekologickej stavby postavenej s pomocou dobrovoľníkov prevažne z miestnych prírodných materiálov: slamené baly, hlina, technická konopa, ovčia vlna a drevo. Okolitý pozemok je ukážkou prírodnej záhrady, kde sa pestuje organicky. V Ekocentre fungujú ukážky svojpomocne zhotovených nízkorozpočtových ekologických riešení: kompostovacie toalety s bio filtrom, solárna sprcha, solárna chladnička, parabolický varič, krabicový slnečný varič, splyňujúce piecky alebo solárna sušička ovocia a zeleniny. Ekocentrum SOSNA slúži verejnosti ako informačné a vzdelávacie stredisko pre posilnenie sebestačnosti a udržateľnosti, kde sa pravidelne organizujú vzdelávacie programy, víkendové kurzy, ale aj veľké festivaly. Záujemcovia o sprevádzanú exkurziu sa musia vopred nahlásiť na: omar.sosna@gmail.com.

38. LESOOCHRANÁRSKE ZOSKUPENIE VLK
Tulčík 26
www.wolf.sk

Lesoochranárske zoskupenie VLK vzniklo v roku 1993 ako občianske združenie. Systematicky pracuje na záchrane prirodzených lesov. Vytvára sieť prísne chránených území pod názvom Evolučné lesy®. Prioritami združenia je kupovanie lesov a vytváranie súkromných bezzásahových rezervácií. VLK navrhuje vyhlásenie nových a rozšírenie existujúcich rezervácií, odhaľuje krádeže a nelegálne činnosti v lesoch, priamo v teréne zastavuje ťažbu zvyškov najkrajších lesov. Podieľa sa na zmenách legislatívy, kde sústavne presadzuje skutočnú ochranu našich lesov a šeliem. VLK vydalo množstvo kníh s tématikou hlbokej ekológie a prostredníctvom aktivít Zavyjanie, letákov, terénnych pobytov v lesoch, akcií, prednášok a konferencií rozširuje vedomie a poznatky verejnosti o dôležitosti prirodzených ekosystémov.

39. NOVÝ DVOR
Šurda 144, Brhlovce
www.novydvor.sk

Hlavnou činnosťou občianskeho združenia Nový dvor počas najbližších rokov je obnova objektov v Pamiatkovej rezervácií ľudovej architektúry - skalné obydlia Brhlovce. Jedná sa o unikátny súbor obydlí vytesaných do tufovej a tufitovej horniny v priebehu 15.–16. storočia. Tieto objekty boli doplnené nadzemnými stavbami na prelome 19. a 20. storočia. Našu prácu na obnove dopĺňame vystavovaním, filmovými projekciami a worshopmi. V sezóne 2016 pripravujeme spustenie projektu cafegallery v objekte p.č. 143. Po ukončení architektonicko-historických prieskumov a odsúhlasení projektovej dokumentácie prebehol začiatok fyzickej obnovy národných kultúrnych pamiatok p.č. 141 a 242.

40. OPUSTENÁ (RE)KREÁCIA
Trenčianske Teplice
www.abandonedrecreation.com

Projekt Abandoned (re)creation, čiže Opustená (re)kreácia vznikla ako výsledok workshopu študentov umeleckých odborov, ktorí sa snažili aktivovať záujem verejnosti o zdanlivo nepotrebné a zabudnuté lokality Trenčianskych Teplíc a ich architektonického dedičstva. Stagnujúce kúpeľné mesto so svojim silným nostalgickým duchom ponúka ideálny priestor na reflexiu zabúdania, ľahostajnosti, spoločenskej aj individuálnej ignorancie, ktoré ústia do chátrania hodnotných nadčasových entít. Dve z najvýznamnejších a najohrozenejších funkcionalistických pamiatok Slovenska – kúpalisko Zelená Žaba a liečebný dom Machnáč sa nachádzajú práve v Trenčianskych Tepliciach.

41. PANGAEA
Nová Bošáca 3, 913 08
http://ozpangaea.wordpress.com

O. z. Pangaea sa venuje ochrane prírody a hospodáreniu v krajine Bielych Karpát, vzdelávaniu verejnosti, šíreniu a propagácii permakultúrneho hospodárenia. V obci Nová Bošáca v Bielych Karpatoch založili environmentálne centrum s prírodnou záhradou založenou na ekologických princípoch, ktorá slúži ako ekopedagogická plocha o rozlohe 0,5 ha. Organizuje kurzy a školenia pre verejnosť, víkendové pracovné pobyty, robíme exkurzie, školíme študentov vysokých škôl a učiteľov. V súčasnosti sa venuje obnove starých ovocných sadov, ako aj návrhu protipovodňovej ochrany na základe revitalizácie krajiny.

42. PERIFÉRNE CENTRÁ
Dúbravica 47
www.perifernecentra.com

Združenie pôsobí na vidieku v obci Dúbravica, ktorú chápe ako experimentálny priestor pre tvorbu a prezentáciu súčasného umenia – Kunstdorf. Intervenuje do verejného priestoru dediny a okolitej prírody, organizuje kultúrne akcie, poskytuje priestor pre rezidencie umelcov, prevádzkuje krajinnú galériu, aktívne prispieva k starostlivosti o životné prostredie. Celoročne je sprístupnená krajinná galéria priestoru Kunstdorf. Potešíme sa každej návšteve. Viac info na webe.

43. PRIATELIA ZEME CEPA
Nám. Pod krížom 65, Poniky – Ponická Huta
www.priateliazeme.sk/cepa

Priatelia Zeme-CEPA sú občianske združenie, ktorého poslaním je chrániť prírodu a krajinu, presadzovať sociálnu a ekonomickú spravodlivosť, podporovať vyvážený rozvoj regiónov a posilňovať účasť občanov na rozhodovaní o veciach verejného záujmu. Združenie vyhľadáva, podporuje a aktivizuje občanov a ich skupiny, rozvíja zručností a schopností svojich členov, pomáha vidieckym samosprávam pripravovať a realizovať projekty, ktoré podporujú trvalo udržateľný rozvoj a vyvíja osvetovú, publikačnú, konzultačnú, informačnú a vzdelávaciu činnosť. Priatelia Zeme-CEPA pôsobia na miestnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni. Organizácia má sídlo na Ponickej Hute a pobočky v Banskej Bystrici a v Bratislave.

44. STANICA ŽILINA – ZÁRIEČIE
Závodská cesta 3, Žilina
www.stanica.sk

Kulturní centrum Stanica sídlí v budově starého a dosud fungujícího nádraží Žillina–Zárieče a spojuje v sobě nezávislý kulturní prostor, uměleckou laboratoř a kolektiv aktivistů.

Milan Guštar: Uvnitř
2. 6.–3. 7.
Napätie medzi estetikou a matematickými či fyzikálnymi princípmi. Proces tvorby, na počiatku ktorého je rovnica a výpočet.

45. VČELÍ KRAJ
Liešnica 1214/7, Kokava nad Rimavicou
www.kraj.sk

Včelí kRaj je vzdelávacia včelnica na vidieku na polosamote otvorená širokej verejnosti. Zážitkovo-vzdelávací program je určený nevčelárom aj včelárom, deťom aj dospelým, školám aj firmám. Cieľom projektu je zážitkovou formou popularizovať včelárenie, význam včiel a opeľovačov aj samotného opeľovania. Robíme aj kurzy pre začínajúcich včelárov.

Kurzy pre začínajúcich včelárov: 2.–3. 7., 16.–17. 7., 6.–7. 8., 13.–14. 8.

Jeden deň včelárom
po predchádzajúcej dohode

46. VZDELÁVACIE CENTRUM ZAJEŽOVÁ
Polomy 20, Pliešovce
http://zajezka.sk

Centrum vytvorila Živica ako inšpiratívny priestor, kde môžu návštevníci zažiť iný rozmer života uprostred prírody, navrátiť sa k vlastnej sile a získať nové inšpirácie. Vzdelávacie centrum ponúka širokú paletu tvorivých, zážitkových aj sebapoznávacích seminárov pre verejnosť, učiteľov, žiakov aj individuálne pobyty: ústranie v tme a meditačné ústranie na samote uprostred lesa na jedinečnom mieste v Zaježovej pri Zvolene na strednom Slovensku. „Sekier" je tradičné gazdovstvo na laze v Zaježovej, ktoré v roku 1994 zakúpilo občianske združenie – Pospolitosť pre harmonický život (PHŽ). Je to priestor pre ľudí, ktorí chcú aktívne pomôcť pri projektoch v Zaježovej a okolí a súčasne popritom môžu zažiť materiálne jednoduchší, prírode blízky pobyt na lazoch.